Чистият въздух - нерегламентираното горене на отпадъци и вредите за здравето

hesed
health and social development
здраве и социално развитие

Заедно за чист въздух

лекарска мрежа
ВЪЗДУХ
ЗА ЗДРАВЕ

студентска мрежа
ВЪЗДУХ
ЗА ЗДРАВЕ

Чистият въздух - нерегламентираното горене на отпадъци и вредите за здравето

Какво представялва въздушното замърсяване?

Наличие на вредни вещества в атмосферния въздух в концентрации, които могат да окажат неблагоприятно въздействие върху човешкото здраве, околната среда и качеството на живот.

Замърсителите могат да бъдат под формата на газове, течни аерозоли и твърди частици, които попадат във въздуха вследствие на естествени процеси или човешка дейност.

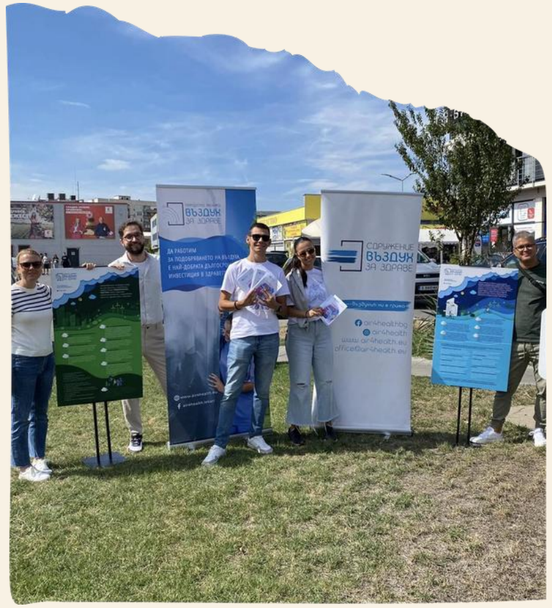

Сдружение "Въздух за здраве"

Здравно сдружение в обществена полза с фокус върху предпазването на здравето в следствие на въздушно замърсяване.

МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ
СОФИЯ

МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ
ВАРНА
„ПРОФ. Д-Р ПАРАСКЕВ СТОЯНОВ"

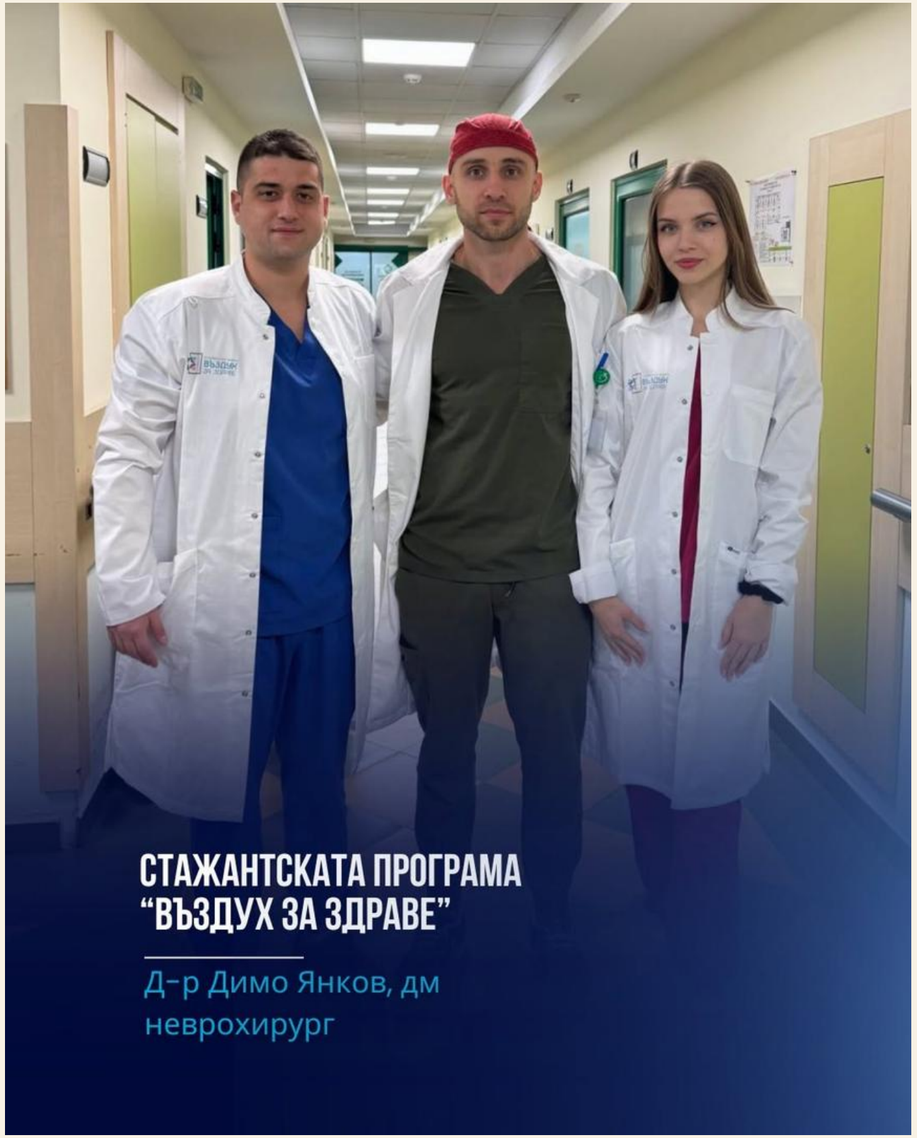
МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ
ПЛЕВЕН

МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ
ПЛОВДИВ

СТАЖАНТСКАТА ПРОГРАМА
“ВЪЗДУХ ЗА ЗДРАВЕ”
Д-р Димо Янков, дм
неврохирург

Европейски ден без автомобили

“Представители на Студентската мрежа “Въздух за здраве“ и Студентския съвет при МУ–София взеха участие в отбелязването на "Европейския ден без автомобили" – “Happy Biking – Healthy Living”, организирано от Посолството на Кралство Дания в България и подкрепено от Столична Община.

Студентите разказаха за мисията на „Въздух за здраве“ и въздействието на замърсения въздух върху здравето.

Извършваха изследвания на капацитета на белите дробове (спирометрия), артериално кръвно налягане, както и нивата на кислород в кръвта.”

Облагородяване на площите пред Централна медицинска библиотека с цветя и дръвчета, в светлината на празника на българската просвета и култура и на славянската писменост – 24 май.

Източници на замърсяване

Природни замърсители

Пушекът от автомобили

Производство и предприятия

Горенете на дървесина и отапдъци

Нераглементирано горене на отпадъци

Нерегламентираното горене представлява изгаряне на битови и други отпадъци на открито или в неподходящи съоръжения, без контрол върху процеса и отделяните вредни емисии.

Най-често могат да бъдат изгаряни:

- **Пластмасови опаковки и найлонови торбички.**
- **Гуми и синтетични материали.**
- **Хартия и картон.**
- **Текстил и смесени битови отпадъци.**
- **Други отпадъчни материали.**

Какви вещества се отделят при горенето на отпадъци

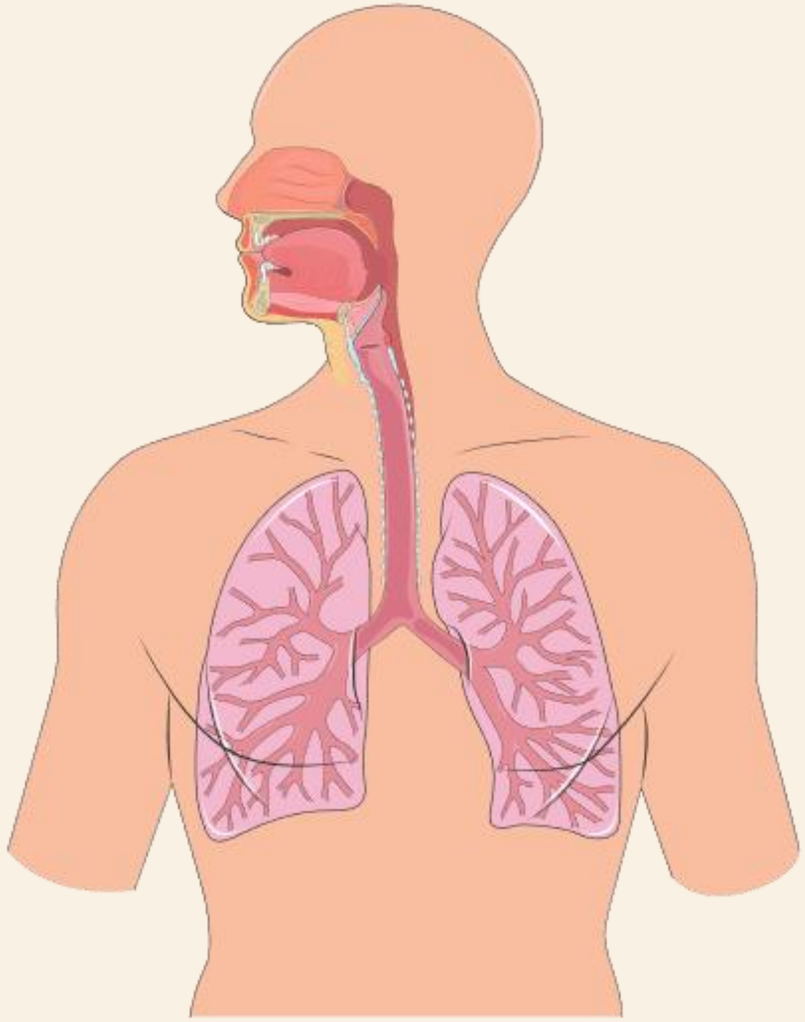

- **PM2.5 и PM10 – проникват в дихателната система.**
- **Въглероден оксид – намалява способността на кръвта да пренася кислород.**
- **Полициклични ароматни въглеводороди – някои притежават доказан канцерогенен потенциал.**
- **Диоксини и фурани – токсични органични съединения, които могат да се образуват при определени условия на горене.**
- **Летливи органични съединения – някои могат да причинят дразнене и токсични ефекти.**
- **Тежки метали – могат да се отделят в частиците от горенето в зависимост от състава на отпадъци**

Как замърсителите попадат в организма

- **По-големите частици се задържат предимно в горните дихателни пътища.**
- **Финитe частици могат да достигнат до дълбоките отдели на белите дробове.**
- **Някои компоненти на замърсения въздух могат да преминат в кръвообращението.**
- **Възможно е активиране на възпалителни процеси и оксидативен стрес.**
- **Така въздействието на замърсяването не се ограничава единствено до белите дробове, а може да засегне целия организъм.**

Вредно въздействие върху дихателната система

Краткосрочните последици могат да включват:

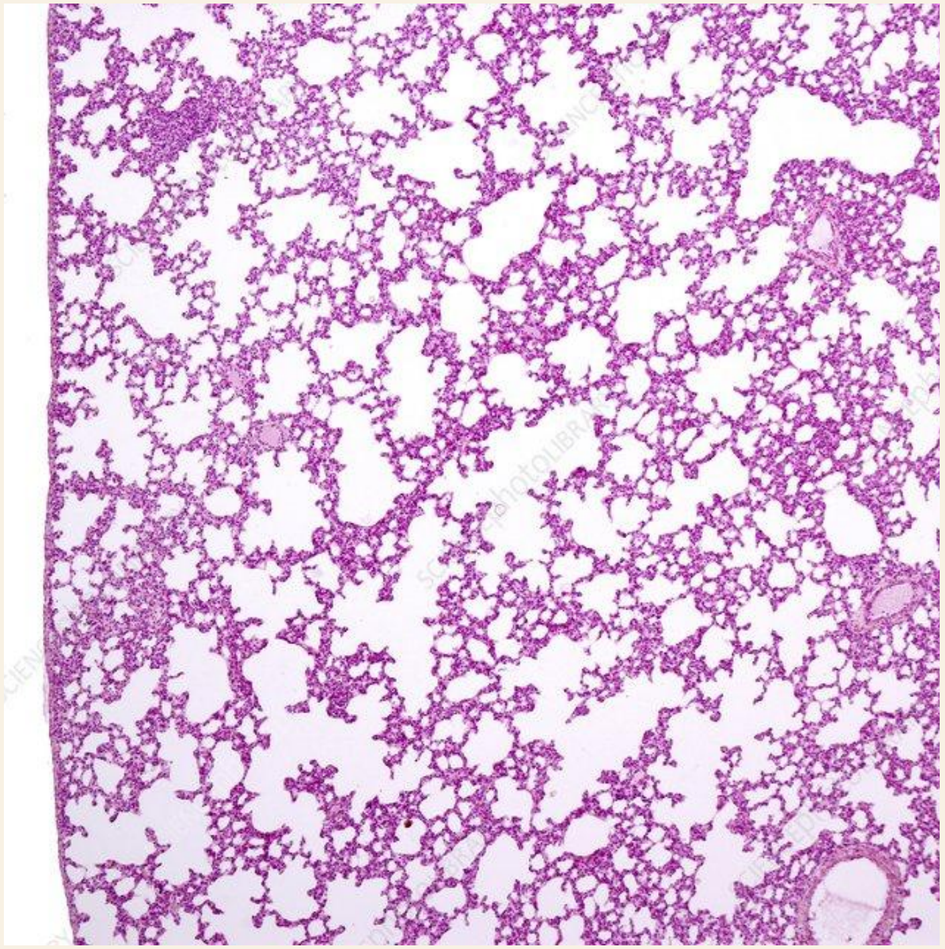
- **Дразнене на носа, гърлото и очите.**
- **Кашлица и затруднено дишане.**
- **Пристъпи на астма.**
- **Обостряне на съществуващи респираторни заболявания.**

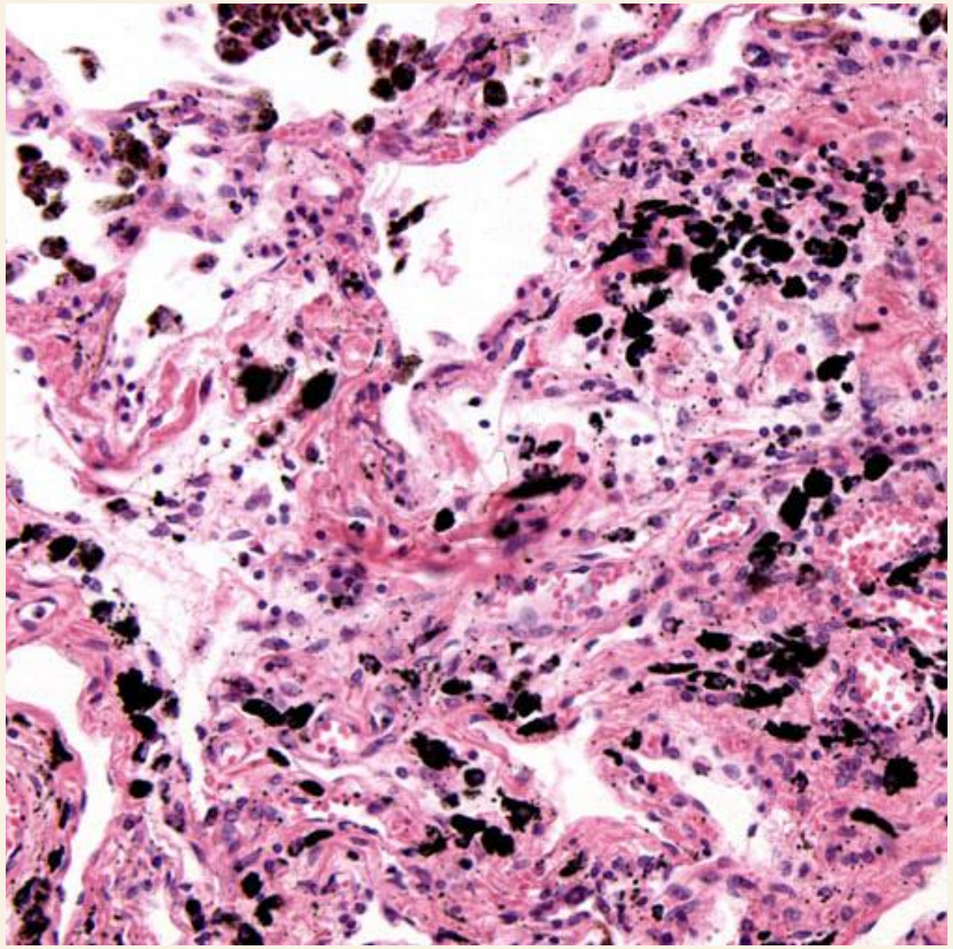
Продължителната експозиция на замърсен въздух е свързана с:

- **Намалена белодробна функция.**
- **Развитие и влошаване на хронични респираторни заболявания.**
- **Повишен риск от рак на белия дроб при експозиция на определени канцерогенни замърсители.**

Вредно въздействие върху дихателната система

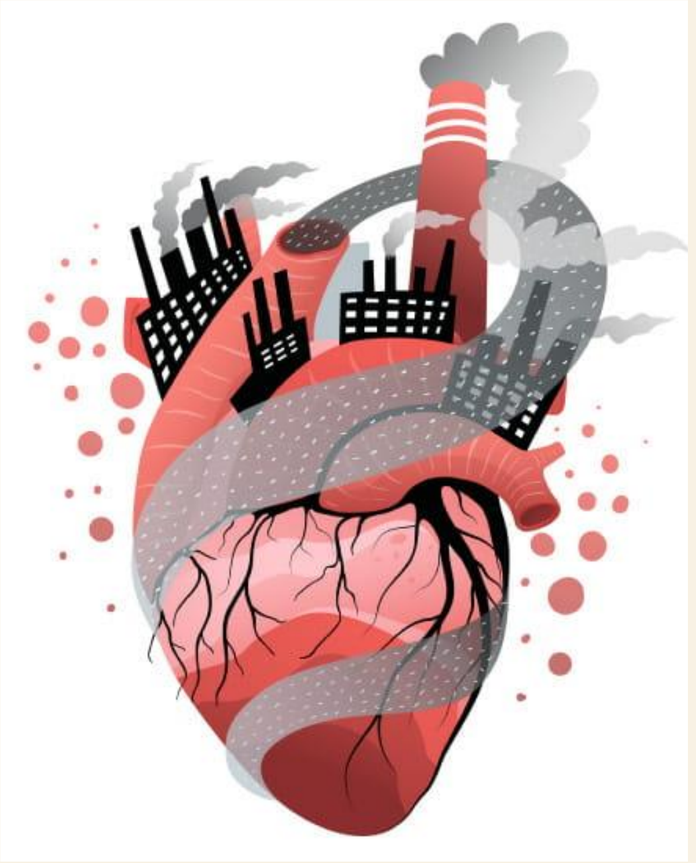
Влияние върху сърдечно-съдовата система

Въздействието на замърсения въздух не се ограничава до дихателната система.

Финитe прахови частици могат да предизвикат системни възпалителни реакции и оксидативен стрес, които засягат и сърдечно-съдовата система.

Възможните последици включват:

- **Нарушена функция на кръвоносните съдове.**
- **Повишен риск от високо кръвно налягане.**
- **Повишен риск от исхемична болест на сърцето.**
- **Повишен риск от инфаркт и инсулт.**

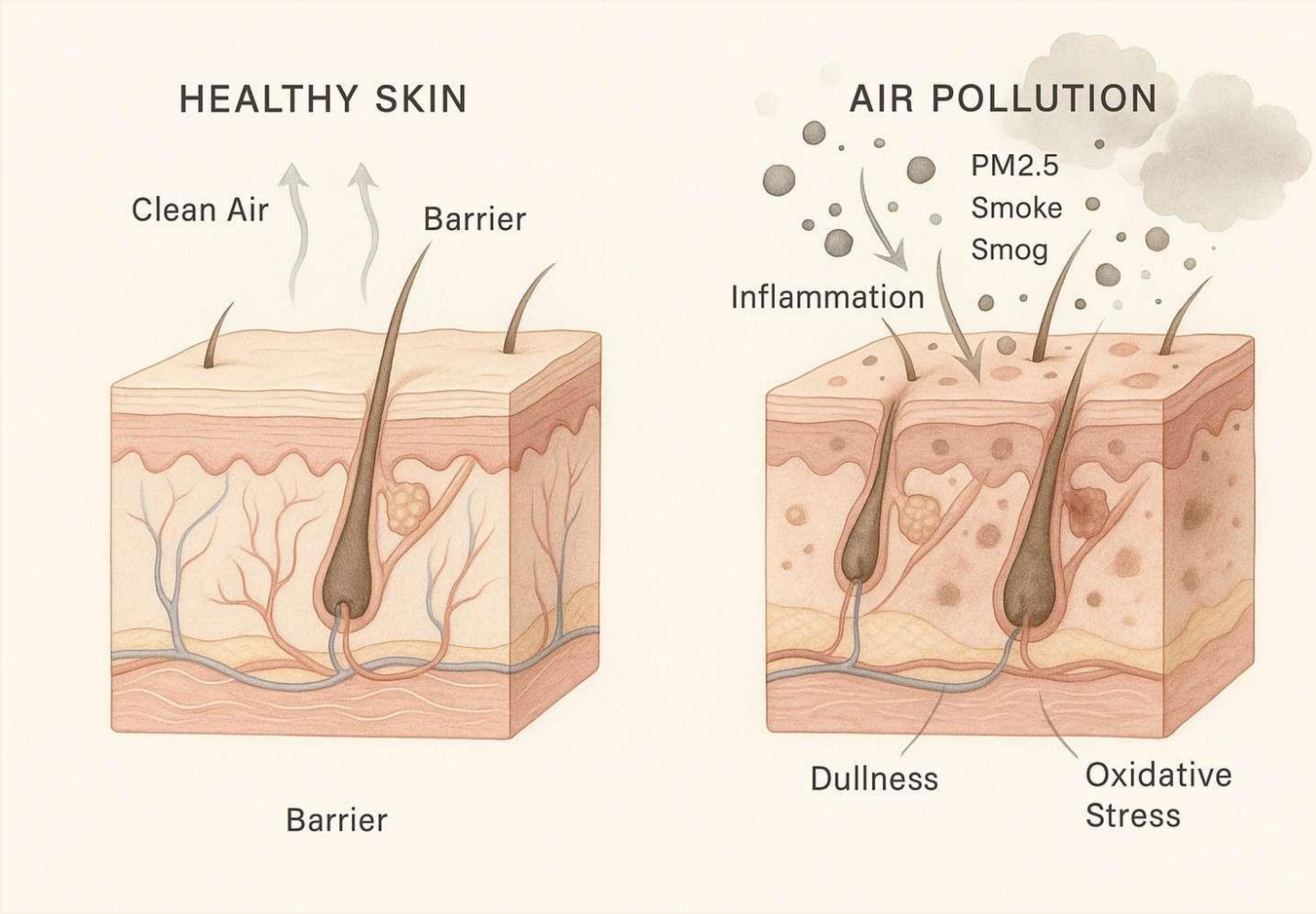

Вредно въздействие върху кожата

Замърсителите във въздуха могат да взаимодействат с кожната повърхност и да нарушат нейните защитни функции.
Продължителното излагане на замърсен въздух може да доведе до:

- **Оксидативен стрес**
- **Възпалителни реакции – зачервяване, раздразнение и повишена чувствителност на кожата.**
- **Нарушаване на кожната бариера – повишена загуба на вода и изсушаване на кожата.**
- **Преждевременно стареене – увреждане на колагена и еластина, поява на фини линии и бръчки.**
- **Обостряне на кожни заболявания – възможно влошаване на атопичен дерматит и други възпалителни състояния.**

HEALTHY SKIN
Clean Air
Barrier
Barrier
AIR POLLUTION
PM2.5
Smoke
Smog
Inflammation
Dullness
Oxidative
Stress

Кои са най-уязвимите групи?

Бременни – повишен риск за проблеми с плода

Възрастни хора – по – намалена чувствителност

Деца и хора с хронични заболявания

Животните могат да се разболеят и да се преместят

Растенията и дърветата могат да растат по-бавно

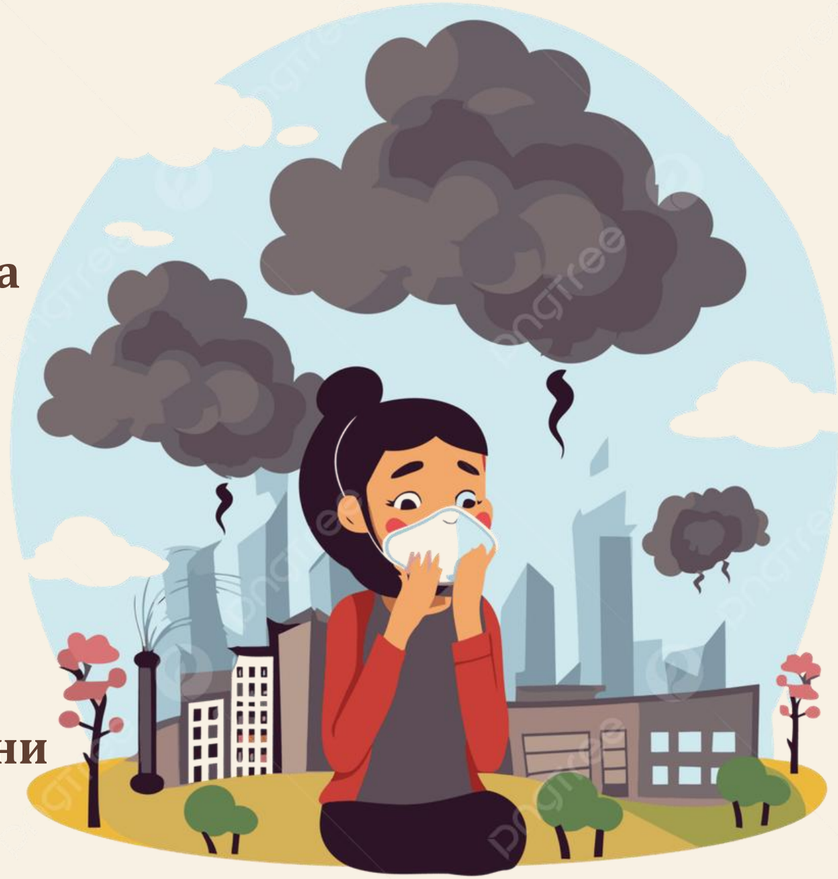
Горенето на отпадъци – допълнителен риск през зимата

- **използването на твърди горива за отопление.**
- **неблагоприятните метеорологични условия.**

Във „Факултета“ част от домакинствата използват дърва, въглища и отпадъци за отопление.

Комбинираното въздействие на:

- **Изгарянето на битови отпадъци.**
- **Използването на неефективни отоплителни уреди.**
- **Липсата на достатъчна вентилация.**
- **Натрупването на замърсители при неблагоприятни атмосферни условия.**

Замърсяването на въздуха във „Факултета“ – социален и здравен проблем

Замърсяването не трябва да се разглежда единствено като последица от индивидуалното поведение, а и като резултат от структурни проблеми, изискващи институционални решения.

Основни предизвикателства:

- **Недостатъчен брой контейнери и нередовно сметосъбиране.**
- **Натрупване на нерегламентирани сметища.**
- **Ограничен достъп до чисти и достъпни решения за отопление.**
- **Социални и административни бариери пред включването в програми за енергийна ефективност.**

Какви решения са необходими?

Ограничаването на нерегламентираното горене изисква съвместни действия от страна на институциите, местната общност и гражданските организации.

- **Подобряване на управлението на отпадъците.**
- **Осигуряване на чисто отопление.**
- **Информираност и гражданско участие.**
- **Мониторинг на качеството на въздуха.**

Чистият въздух - право за всеки

Нерегламентирано горене на отпадъци – сериозен екологичен и обществено-здравен проблем.

Води до отделяне на вредни вещества, които засягат човека.

Превенцията изисква не само повишаване на обществената информираност, но и реални структурни промени:

- **Достъп до качествени услуги за управление на отпадъците.**
- **Равен достъп до чиста енергия.**
- **Ефективни политики и институционален контрол.**
- **Активно участие на местната общност.**

Чистият въздух не трябва да зависи от това в кой квартал живеем или какви са финансовите ни възможности.

Благодаря за вниманието!

